

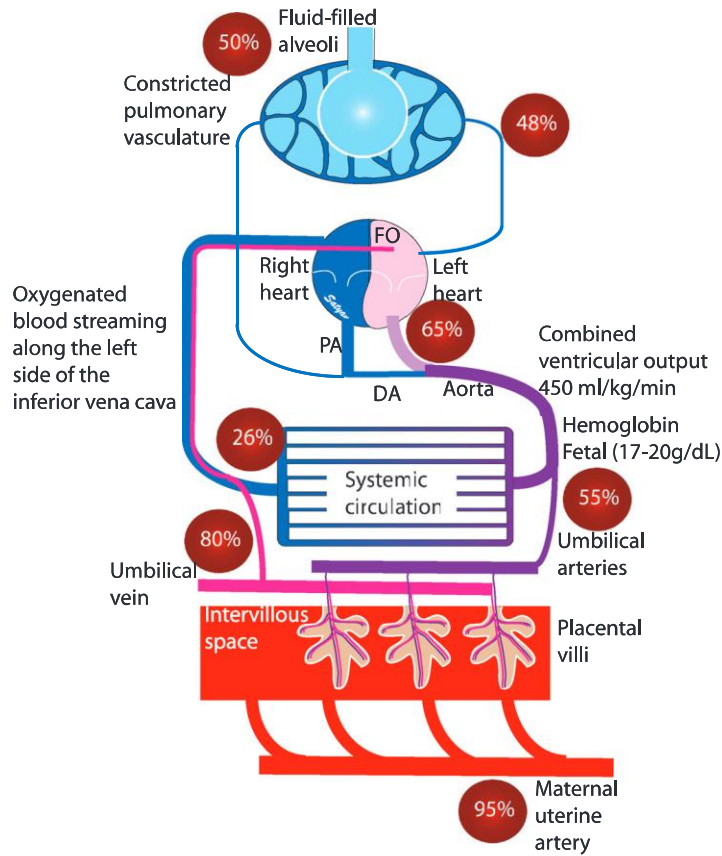
Pulmoner Hipertansiyona Yaklaşım “Olanaklar ve Yapılabilecekler”

Prof. Dr. Esra Arun Özer
Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi
Yenidoğan Bilim Dalı

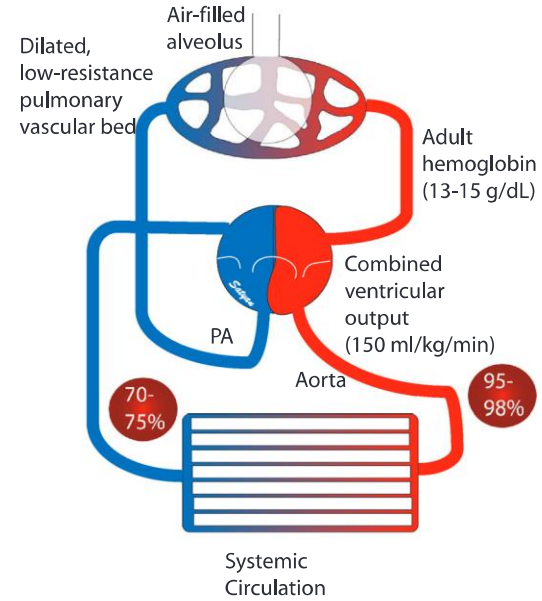
Tanım

Term yada geç preterm bebeklerde **artmış pulmoner vasküler dirençle siyanoza neden olan nonkardiyak nedenleri** tanımlar.

Fetal dolaşım

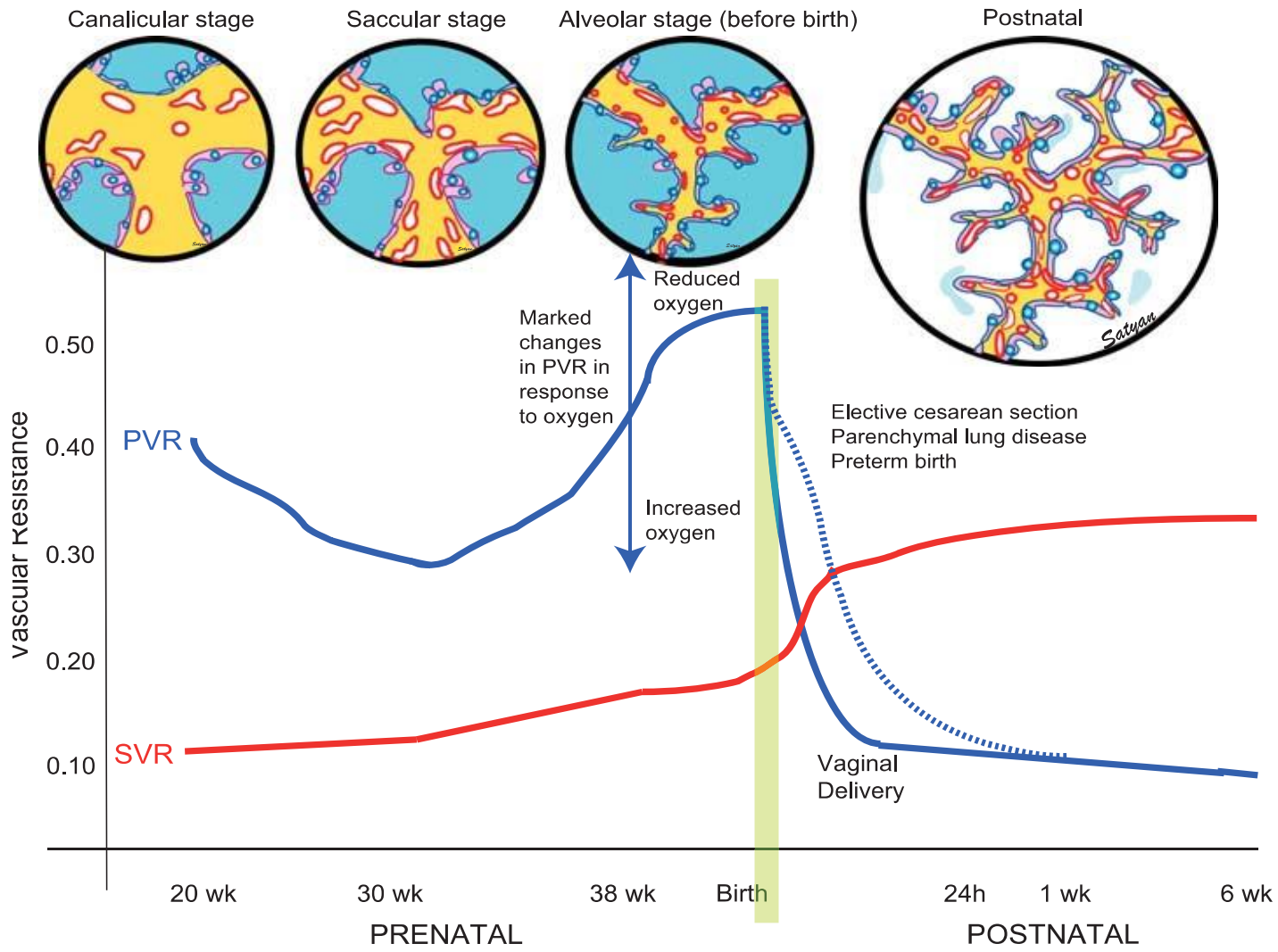

FETAL CIRCULATION

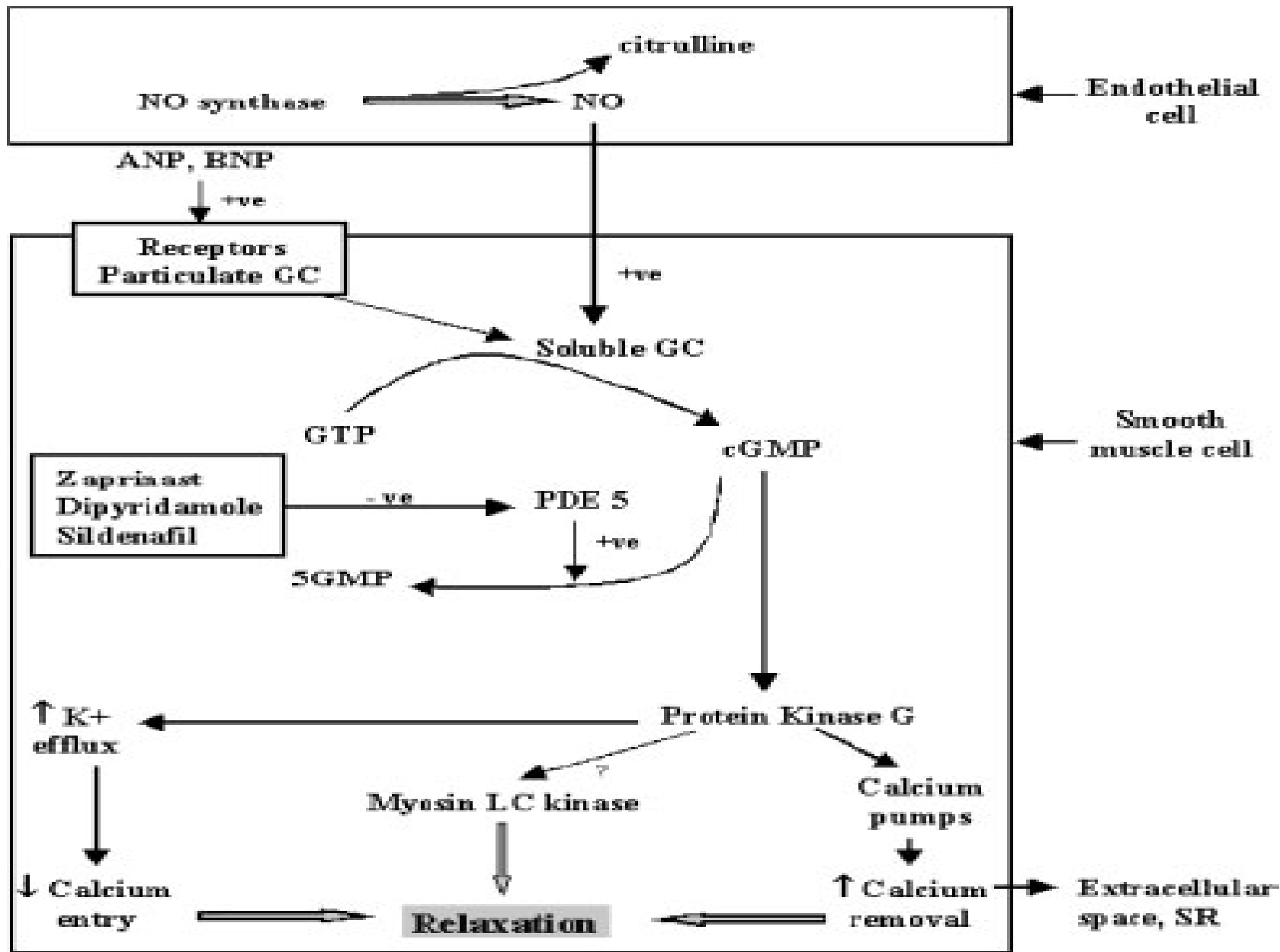
POSTNATAL CIRCULATION

Pulmoner vasküler direnç ve sistemik vasküler direnç

Fetüste yüksek pulmoner damar direnci

- 1. Mekanik faktörler:** Alveollerin sıvıyla dolu olması
- 2. Hipoksiye** bağlı pulmoner vazokonstriksiyon
- 3. Dolaşımdaki vazokonstriktör** maddeler

Patofizyoloji

Underdevelopment

Maladaptation

Maldevelopment

Patofizyoloji

- 1) Underdevelopment** (*pulmoner arterlerde sayıca azalma*): Pulmoner hipoplazi, diafragma hernisi gibi
- 2) Maladaptation** (*pulmoner arterler normal sayı ve yapıda*): Akut perinatal stres, asfiksi, sepsis, MAS, asidoz,...
- 3) Maldevelopment** (*pulmoner arterler sayıca normal, kas yapısı hipertrofik*): İntrauterin hipoksemi, salisilat,...

Riskli yenidoğanlar

- Erkek cinsiyet
- Sezaryen ile doğum
- < 37 hafta / > 41 hafta
- SGA / LGA bebekler
- Trizomi 21
- 33 haftadan önce doğan bebeklerde uzamış erken membran rüptürü ve oligohidramniyos
- Antenatal NSAİ ilaçlar ?
- Bazı genetik hastalıklar

Klinik Özellikler

- Çoğunlukla term yada geç preterm
- Perinatal asfiksi, MAS, düşük Apgar skoru
- Genellikle ilk 12 saat içinde belirtiler başlar
- Akciğerin parankimal hastalığı ile açıklanamayacak kadar **ağır hipoksemi**
- **Oksijenizasyonda labilite**
- S₂ tek, triküspit regürjitasyonuna bağlı üfürüm

Eşlik eden patolojiler

- **MAS (%41)**
- **Pnömoni (%14)**
- **RDS (%13)**
- **Konjenital diyafragma hernisi (%14)**
- **Pulmoner hipoplazi (%4)**
- **İdiyopatik (%17)**

Pediatrics 2000

	Akciğer hastalığı	KKH	PPHN
Öykü	Fetal distres, EMR, koryoamniyonit	Antenatal tanı	Genellikle $\emptyset$
Solunum sıkıntısı	+	Genellikle $\emptyset$	++
SaO₂	O ₂ ile düzelir	↓↓↓	Labil, diferansiyel siyanoz
Hiperoksi test	PaO ₂ > 150 mmHg	PaO ₂ < 100 mmHg	PaO ₂ > 100 mmHg
PaCO₂	↑	Normal / ↓	↑
Hiperoksi-hiperventilasyon	PaO ₂ > 150 mmHg	PaO ₂ < 100 mmHg	Hiperventilasyonla PaO ₂ ↑
AC grafisi	Anormal	Anormal kardiyak görünüm ve pulmoner vasküler yapı	Azalmış pulmoner vasküler yapı
EKO	Normal	Yapısal anomali	Yapısal anomali $\emptyset$

Tanı

- **Preduktal-postduktal oksijenizasyon farkı**
- **Alveolar-arteriyel O₂ farkı (AaDO₂)**
- **Hiperoksi/Hiperventilasyon testi**
- **Radyografi**
- **EKO**
- **Kardiyak kateterizasyon**

Preduktal-postduktal oksijenizasyon farkı

- Sağ kol-alt ekstremitte arası SaO₂ farkı > %5
- Preduktal-postduktal PaO₂ > 20 mmHg
- Daha az fark PPHN' yi ekarte ettirmez !

Atrial düzeyde önemli miktarda şant varlığında fark fazla olmayabilir

AaDO₂

(barometrik basınç-su buharı basıncı) x FiO₂-PaCO₂-PaO₂

- $AaDO_2 = (760-47) \times FiO_2 - PaCO_2 - PaO_2$
- $AaDO_2 > 250$ olması PPHN' yi destekler

Oksijenizasyon indeksi

$$\text{MAP} \times \text{FiO}_2 / \text{PaO}_2 \times 100$$

OI $\geq$ 25 : Ağır PPHN

HFOV, iNO ve ECMO olan merkeze gönderilmeli

EKO

- Sağ-sol şantın gösterilmesi
- Diğer konjenital kalp hastalıklarını ekarte etmek amacı ile yapılır.

Pulmoner arteriyel basınç ölçümü

1. Triküspit regürjitasyonunun maksimal ivmesi ölçümü (altın standart)
2. Pulmoner arter akım göstergelerinin ölçümü

PPHN'nin ağırlığının değerlendirilmesi

- **OI $\geq$ 25 $\rightarrow$ Ağır PPHN**
- **EKO: Triküspit regürjitasyonu ve/veya septal değişme**
- **Hafif-orta PPHN: RV basıncı sistemik basıncın $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ 'ü**
- **Orta-ağır PPHN: RV basıncı $>$ sistemik KB $\frac{3}{4}$**
- **Ağır PPHN: RV $>$ sistemik KB**

Tedavi ilkeleri

- **Oksijen desteği**
- **Mekanik ventilasyon**
- **Sıvı tedavisi ve dolaşım desteği**
- **Asidozun dűzertilmesi**

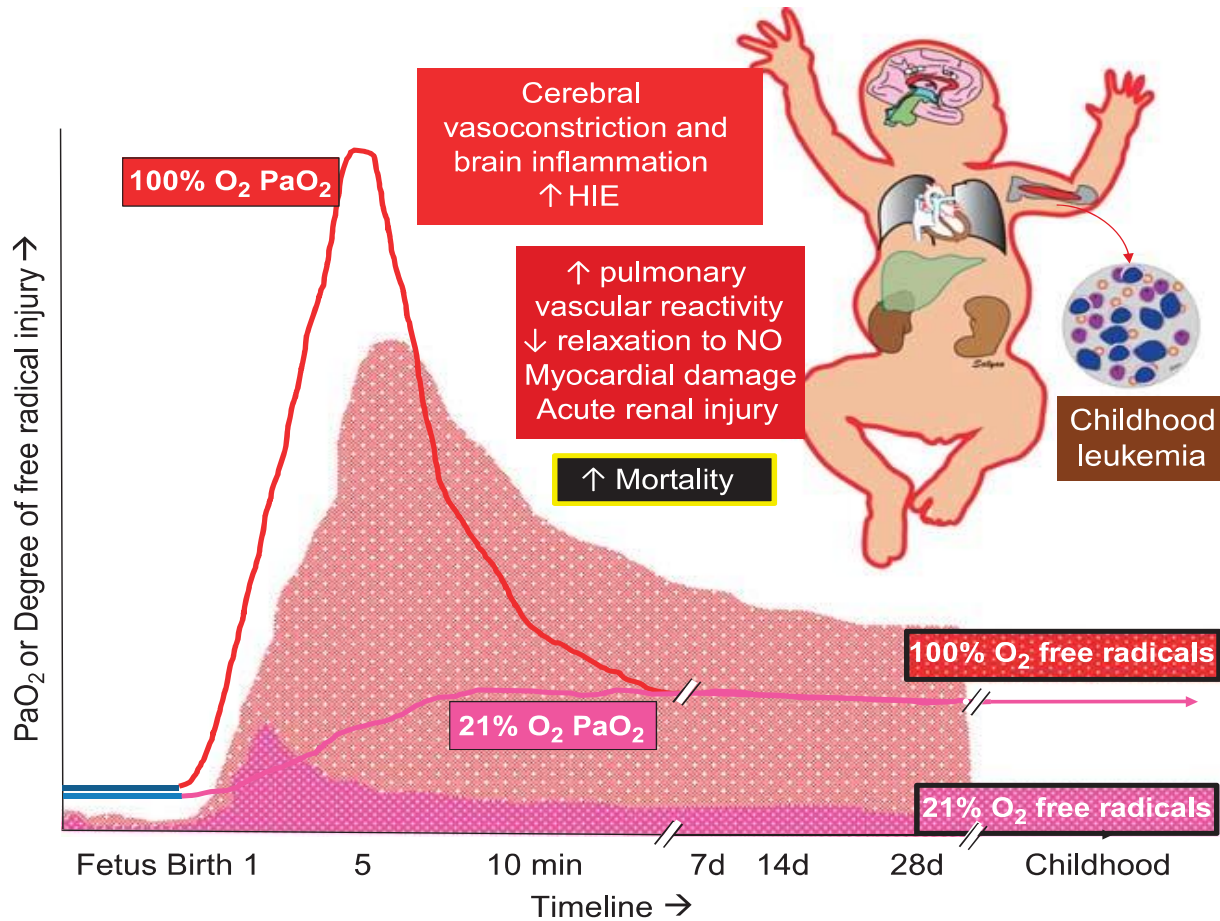
Tedavi

- Genel yoğun bakım yaklaşımı
- Minimal uyarı protokolü
- Mekanik ventilasyon
- Surfaktan
- iNO
- Farmakolojik tedavi
- ECMO

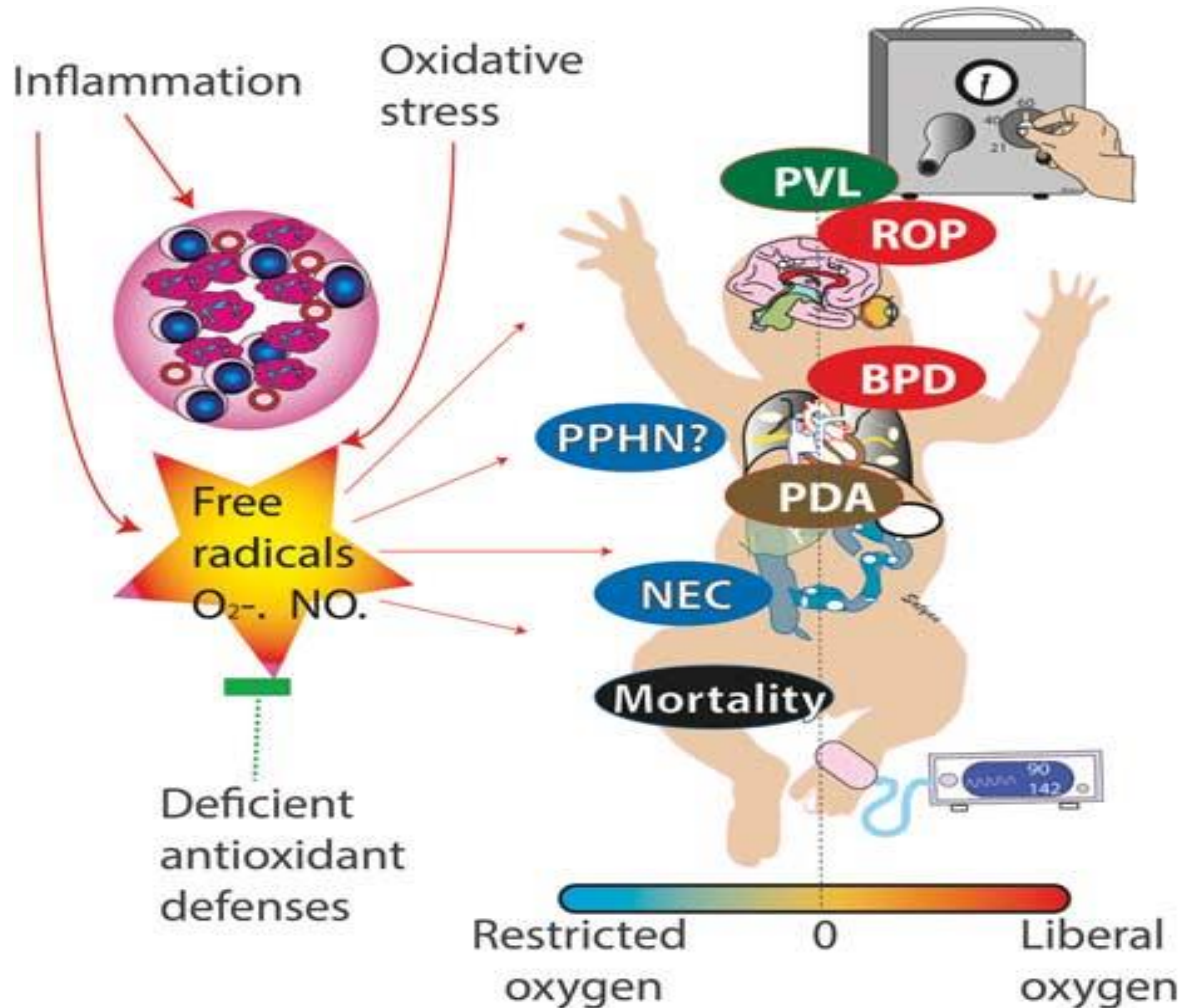
Oksijen desteği

- Pulmoner vazodilatör
- Hedef preduktal SaO₂ : %90-95
- Hasta anemi açısından değerlendirilmeli
- Htc > %40-45

Oksijen ?

Oksijen tedavisi

Dolaşım desteği

- Sistemik KB normalin üst sınırını hedeflemeli
- Ort. KB : 45-55 mmHg
- Sistolik KB: 50-70 mmHg
- En sık kullanılan inotrop dopamin
- Başlangıç dozu 2.5 mcg/kg/dk (Max: 20 mcg)
- Ventriküler disfonksiyon: Dobutamin
- EKO'da RV/LV disfonksiyonu: Milrinone
- Adrenalin: Düşük dozlarda vazodilatasyon, miyokard kontraktilitesinde ↑, periferik vazodilatasyon → CO ↑

Surfaktan

- Primer tanı PPHN ise etkisiz
- Parankimal akciğer hastalığının eşlik ettiği olgularda (MAS, pnömoni, ...) önerilir
- Oksijenlenmeyi düzeltir.

Mekanik ventilasyon

- Hiperkarbi ve asidoz PVR'yi artırır
- Hedef PaCO₂ başlangıçta 40-45 mmHg, stabilizasyon sonrası 40-50 mmHg
- Eşlik eden parankimal akciğer hastalığı varlığına göre MV stratejisi değişir.

Mekanik ventilasyon

- Parankimal AC hastalığına bağlı PPHN'de (*V/Q dengesizliği*) HFOV yararlı
- RDS/MAS → iNO + HFOV en büyük yararı görür
- Optimal PEEP sağlanmalı (PVR'yi azaltır)
- Atelektaziler/ventilasyon dengesizliği: iNO'ya yanıtı da azaltır!
- AC hastalığı yoksa hipoksemi sağ-sol şanta bağlıdır

Sedasyon

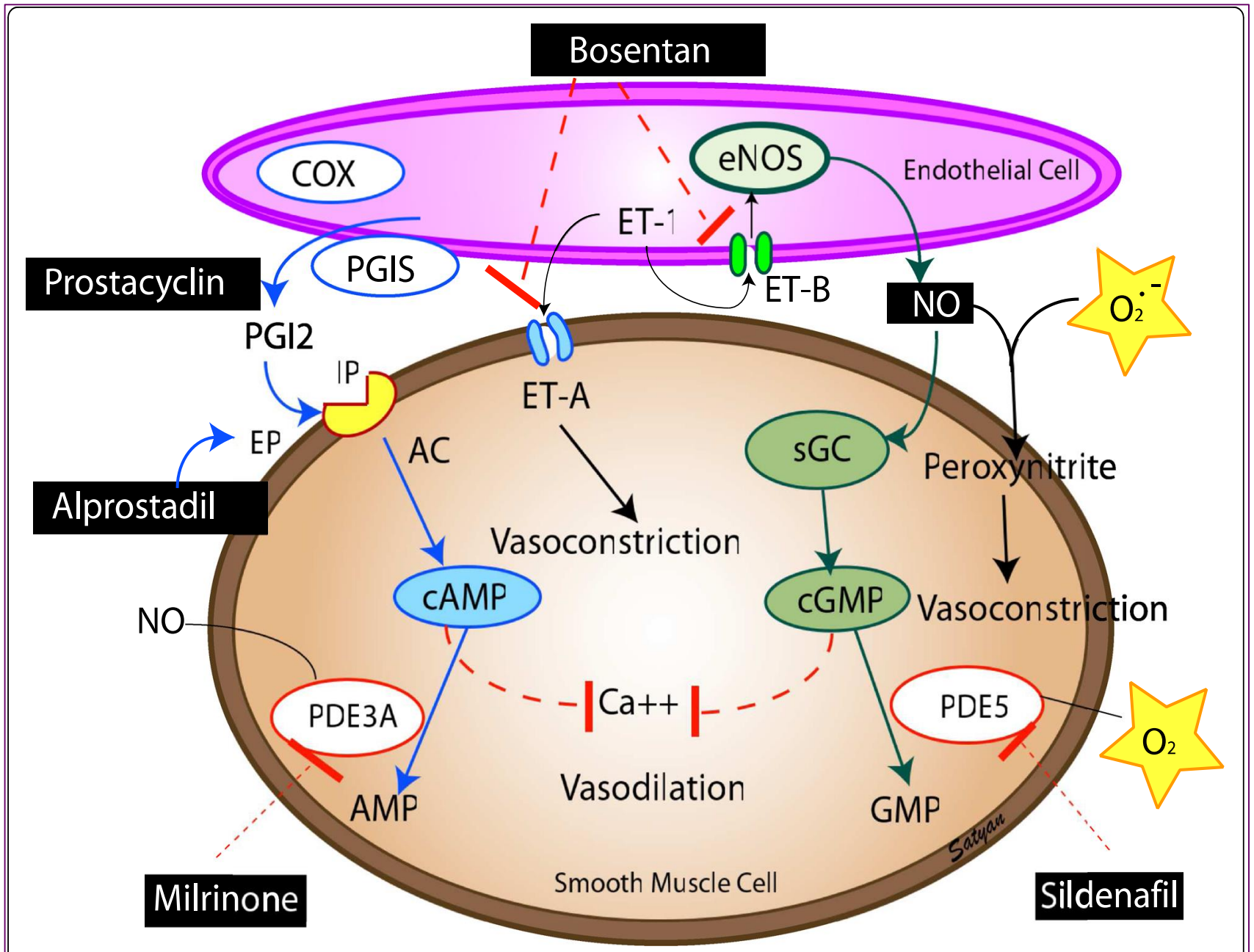
- Ketakolamin salınımı → PVR ↑
- Ventilasyonda asenkroni
- IV morfin sülfat veya fentanil
- Nöromuskuler blokajdan kaçınmalı

Asidozun düzeltilmesi

- Asidoz = PVR ↑
- Hiperventilasyon ve/veya IV alkali tedavisi (NaHCO₃ infüzyonu) önerilmemektedir.
- Persistan alkaloz → serebral kan akımı ↓
→ Hb'den O₂ salınımı ↓

PPHN'de hedefe yönelik tedavi

Bosentan

COX

PGIS

eNOS

Endothelial Cell

ET-1

ET-B

NO

O₂⁻

Prostacyclin

PGI₂

IP

ET-A

cAMP

sGC

Peroxynitrite

Alprostadil

EP

AC

Vasoconstriction

cGMP

Vasoconstriction

NO

PDE3A

Ca⁺⁺

PDE5

O₂

AMP

Vasodilation

GMP

Milrinone

Smooth Muscle Cell

Sildenafil

Satyan

Neden iNO?

- Hızla inaktif olur, etkisi pulmoner yatakla sınırlıdır.
- Vasodilatör etkisi extrapulmoner şantlarla değişmez
- Ventile edilen segmentlerde vasodilatasyon görüleceğinden, ventilasyon-perfüzyon dengesizliğini iyileştirir.
- Endotelial hücre hasarı veya disfonksiyonunda bile vasodilatasyon yapar

İNO ile ilgili sorular

- **Optimal doz ?**
- **Ne zaman başlanmalı ?**
- **Birlikte kullanılan tedaviler ?**
- **İNO kesildikten sonra rebound pulmoner hipertansiyon**
- **Konjenital diafragma hernisinde kullanalım mı?**

iNO

- Ağır PPHN ($OI \geq 25$)
- Oksijenlenme $\uparrow$
- ECMO gereksinimi $\downarrow$
- Ölüm veya ECMO gereksinimi $\downarrow$
- KDH'de yararı $\emptyset$
- Hafif PPHN'de yarar $\emptyset$
- Yaşayan bebeklerde nörogelişimsel sonuçlara etkisi $\emptyset$

AHA/ATS Guideline

Pediatric Pulmonary Hypertension Guidelines From the American Heart Association and American Thoracic Society

2015

OI > 25 olan bebeklerde iNO önerilir

Cochrane
Library

Cochrane Database of Systematic Reviews

2017

Nitric oxide for respiratory failure in infants born at or near term (Review)

**iNO term ve terme yakın PPHN'li bebeklerde
PPHN tedavisinde ölüm/ECMO ihtiyacını ↓**

Cochrane
Library

Cochrane Database of Systematic Reviews

2017

Nitric oxide for respiratory failure in infants born at or near term (Review)

- **Toplam çalışma sayısı : 17**
- **iNO mortalite veya ECMO ihtiyacını azaltır**
- **Mortalite üzerine etkisi yok**
- **ECMO gereksinimi ↓ (NNTB: 5.3)**
- **Oksijenlenme iNO alan hastaların %50'sinde artar**
- **Diyafagma hernisinde yararı yok**
- **Sonuç: PPHN'de önerilir.**

RDS' li Pretermlerde İNO Kullanımı Gerekçeleri

- **Ağır RDS' de azalmış pulmoner kan akımı ve pulmoner HT'nun EKO bulguları vardır.**
- **Ventilasyon/perfüzyon dengesizliğini düzeltebilir ?**
- **Parankimal akciğer gelişiminde sinyalci molekül**

Pretermelerde İNO kullanımına dair çekinceler

- IVH riski ?
- Oksidan stres ?
- PDA' dan soldan sađa şant riski ?

American Academy
of Pediatrics

DEDICATED TO THE HEALTH OF ALL CHILDREN™

Guidance for the Clinician in
Rendering Pediatric Care

CLINICAL REPORT

Use of Inhaled Nitric Oxide in Preterm Infants

2014

Preterm bebeklerde iNO önerilmez

- **Sistemik hipotansiyon yan etkisi önemli**
- **Randomize kontrollü çalışma yok**
  - **INO bulunmayan ünitelerde kullanılabilir**
(J Trop Ped 2004)

Cochrane
Library

Cochrane Database of Systematic Reviews

2009

Magnesium sulfate for persistent pulmonary hypertension of the newborn (Review)

- Randomize kontrolü uygun çalışma yok
- 5 kontrolsüz araştırma, olgu sayısı ↓
- Oksijenlenme üzerine etkili
- Yeterli kanıt yok
- iNO bulunmayan ülkelerde ?

PPHN'de iNO'ya Alternatif Yaklaşımlar

- Prostaglandin yada PGE1 gibi vasodilatör prostaglandinler
- NO prekürsörü L-arginine
- Fosfodiesteraz inhibitörleri
- Serbest radikal temizleyicisi SOD
- Endotelin reseptör antagonistleri

Prostasiklin

- **Güçlü vasodilatördür**
- **NO ile birlikte kullanıldığında etkinlik artar**
- **IV yada aerosolize şekilde kullanılabilir**
- **Pilot çalışmalarda faydalı bulunmuş**
- **Sistemik basıncı düşürüyor**
- **INO' ya yanıt alınmayan olgularda kurtarma tedavisi olarak öneriliyor.**

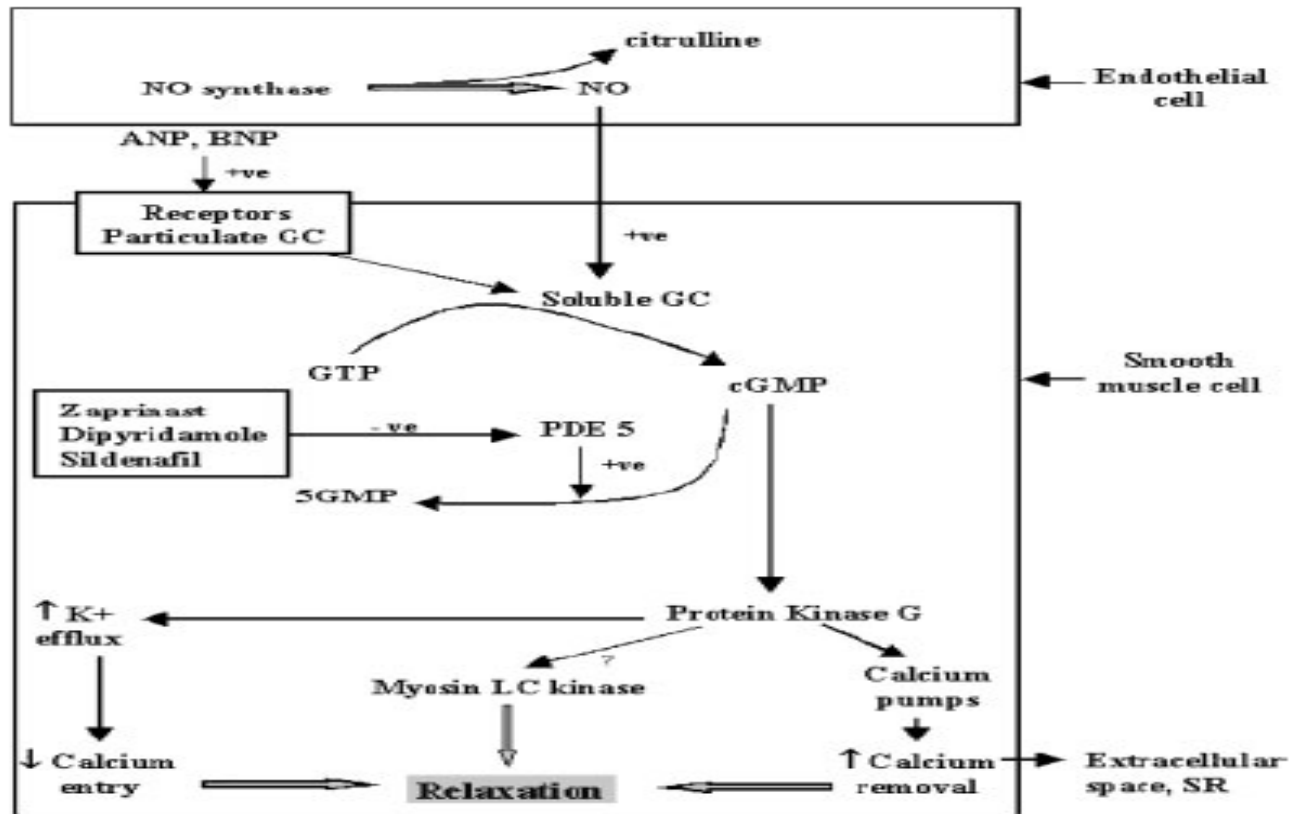
PGE1

- **Duktusa bağımlı KKH**
- **Prostasikline göre daha az etkili**
- **Yeterli destekleyici veri yok**

L-Arginine infüzyonu

- PPHN' li yenidoğanlarda plazma L-arginine düzeyi diğer nedenlerle ventilasyon gerektiren bebeklere göre daha azalmış
- NO prekürsörü
- Yeterli varlığında bile vasodilatasyona yol açar
- Diyetle L-Arginine alımının artırılması PHT'lu erişkinlerde egzersize toleransı artırıyor
- Vasodilatör etkisi NO'e göre daha az
- INO'dan ayrılmada faydalı olabilir ?

Fosfodiesteraz inhibitörleri

Fosfodiesteraz inhibitörleri

- **Dipiridamol**
- **Zaprinast ve pentoksifilin**
- **Sildenafil**
- **Milrinone**

Dipiridamol

- **Nonspesifik PDE5 inhibitörü**
- **Düşük dozda kardiyak debiyi artırır**
- **INO' nun etkisini potansiyalize ederek rebound PHT' yu önüyor**
- **Sistemik arteriyel basınçta önemli düşme !**

Zaprinast

- Pulmoner damarlarda selektif vasodilatasyon
- INO ile birlikte kullanıldığında etki süresini ve gücünü artırıyor
- Sistemik basınca etkisi yok
- Sadece deneysel çalışmalar var!

Pentoksifilin

- **Nonspesifik PDE inhibitörü**
- **Tek bir olgu sunumu dışında kanıt yok**

Sildenafil

- IV, oral yada aerosolize kullanım
- INO' nun etkisini potansiyalize ediyor
- Weaningde etkili bulunmuş
- Erişkinlerde retinal disfonksiyon, pretermlerde ROP' da progresyon!..
- Sistemik hipotansiyon ?
- FDA onayı yok

Milrinone

- **PDE-3 inhibitörü**
- **iNO'ya dirençli olgularda pulmoner arter basıncını düşürmede etkili**
- **İnodilatör etki (+) : Pulmoner arterlerin düz kaslarında dilatasyon**
- **Lusitrop etkis (+): Miyokardiyal gevşeme**
- **Ventriküler disfonksiyonu olan hastalarda yararlı**

Cochrane
Library

Cochrane Database of Systematic Reviews

Sildenafil for pulmonary hypertension in neonates (Review)

**iNO olanađı olmayan ünitelerde PPHN'de
mortaliteyi ↓**

Oral Sildenafil and Inhaled Iloprost in the Treatment of Pulmonary Hypertension of the Newborn

Hasan Kahveci, MD,^{1*} Osman Yilmaz, MD,² Ummu Zeynep Avsar, MD,³ Murat Ciftel, MD,²
Omer Kilic, MD,⁴ Fuat Laloglu, MD,⁵ and Kezban Ozturk, MD⁶

TABLE 2—Respiratory Insufficiency Indices of Infants With PPHN Treated With Oral Sildenafil and Inhaled Iloprost at Onset of Treatment and on Day 7

	Day	Sildenafil group	Iloprost group	<i>P</i> -value
MAP, mean ± SD (n)	0	25.2 ± 2.2 (27)	23.8 ± 2.8 (20)	0.251 ²
	8	17.7 ± 21.7 (22) <i>P</i> = 0.001 ¹	11.1 ± 2 (9) <i>P</i> = 0.007 ¹	0.042
SPAP, mean ± SD (n)	0	76.9 ± 6.6 (27)	76 ± 6.4 (20)	0.28 ²
	8	38.7 ± 8.5 (22) <i>P</i> < 0.001 ¹	30.2 ± 7.5 (9) <i>P</i> = 0.01 ¹	0.046
OI, mean ± SD (n)	0	48.2 ± 7.6 (27)	43.9 ± 6.7 (20)	0.534 ²
	8	13.8 ± 3.6 (22) <i>P</i> < 0.001 ¹	10.35 ± 2.4 (9) <i>P</i> = 0.002 ¹	0.07
a/AO ₂ ratio, mean ± SD (n)	0	0.1 ± 0.02 (27)	0.1 ± 0.03(20)	0.33 ³
	8	0.32 ± 0.08 (22) <i>P</i> < 0.001 ¹	0.49 ± 0.14 (9) <i>P</i> = 0.003 ¹	0.001
A–aO ₂ difference, mean ± SD (n)	0	432 ± 36 (27)	417 ± 28 (20)	0.451 ³
	8	124.2 ± 44.8 (22) <i>P</i> < 0.001 ¹	62 ± 16.1 (9) <i>P</i> = 0.002 ¹	<0.001

Endotelin antagonistleri

- Deneysel çalışmalar ümit vericidir
- Klinik onay almış ilaç yok

Tezosentan (kombine ET antagonisti) Suda eriyor, parenteral, yarı ömrü kısa

Pediatr Crit Care Med 2004

Endothelin receptor antagonists for persistent pulmonary hypertension in term and late preterm infants (Review)

- **2 randomize kontrollü çalışma (enteral Bosentan), toplam 68 bebek**
- **Mortalite ve 6. ayda nörogelişim üzerine etkisi yok**
- **1 çalışmada OI ve MV süresi üzerine olumlu etki**
- **Öneri için yeterli kanıt yok**

Yeni arayışlar ?

L-sitrülin ?

- L-arginine göre daha etkili, yan etkisi daha az
- Deneysel çalışmalarda ve erişkin PH'da etkili olduğuna dair yayınlar mevcut
- Yenidoğanda deneyim yok

Soluble guanilat siklaz stimulator ve aktivatörleri ?

- **Riociguat (Adempas®) : Erişkin PH ve kronik tromboembolik pulmoner HT'da FDA onayı (+)**
- **Cinaciguat : Kuzularda PPHN'de etkili**
- **Yenidoğan bebeklerde deneyim yok**

Rho-kinaz inhibitörleri

- Fasudil, Y27632
- Fetal kuzu modelinde ROCK inhibisyonu sol pulmoner arter kan akımı $\uparrow$ PVR $\downarrow$

(Am J Physiol Lung Cell Mol Physiol 2006)

PPAR γ agonistleri

- Fetal kuzularda endotel fonksiyonlarını ve PPHN'de angiogenezi $\uparrow$

(Am J Physiol Lung Cell Mol Physiol 2014)

Glukokortikoidler

- Güçlü anti-inflamatuvar
- Deneysel çalışmalarda MAS modelinde PPHN'de oksijenlenme ve pulmoner hipertansif yanıt üzerine olumlu etki (*Pediatr Res 1997*)
- Ağır MAS'da kullanım?
- Enfeksiyon ?

Steroid therapy for meconium aspiration syndrome in newborn infants (Review)

Ward MC, Sinn JKH

2003

Cochrane
Library

Cochrane Database of Systematic Reviews

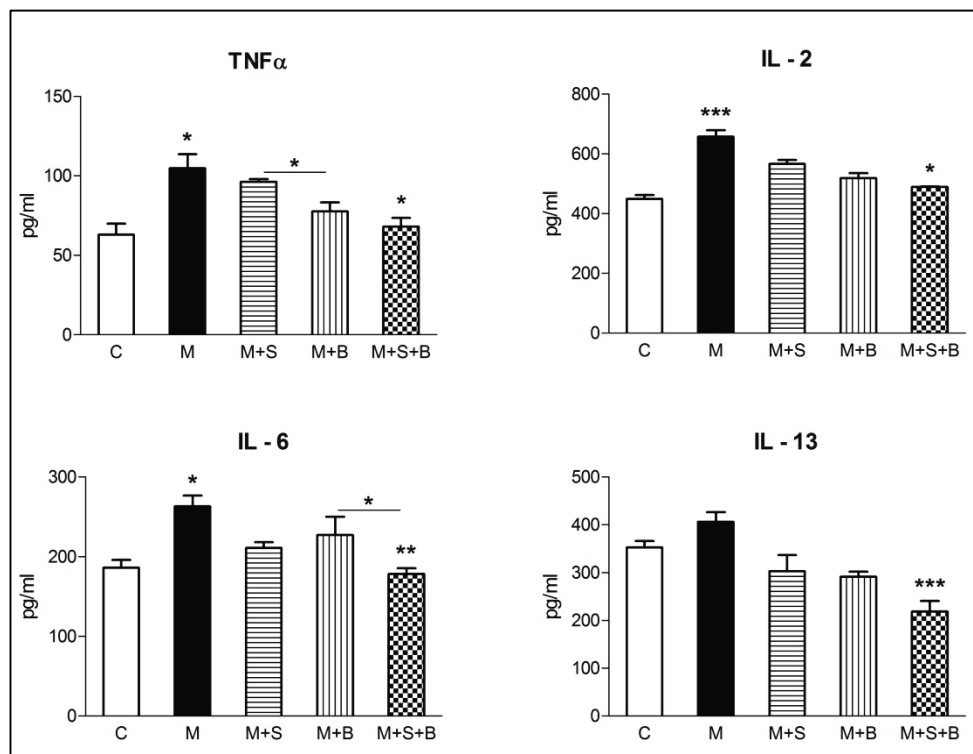
- **2 çalışma, 85 bebek**
- **Mortalite üzerine etki yok**
- **Kronik akciğer hastalığı, hava kaçağı sendromu, MV süresi, hastanede yatış süresi, IVK, PVL gruplar arasında farklı değil**
- **Steroid alanlarda oksijen tedavi süresi daha uzun**
- **Sonuç : Öneri için yeterli kanıt yok**

Lung Inflammatory and Oxidative Alterations After Exogenous Surfactant Therapy Fortified With Budesonide in Rabbit Model of Meconium Aspiration Syndrome

P. MIKOLKA^{1,2}, J. KOPINCOVÁ^{1,2}, P. KOŠŮTOVÁ^{1,2}, D. ČIERNY³, A. ČALKOVSKÁ^{1,2},
D. MOKRÁ^{1,2}

Physiol. Res. 65 (Suppl. 5): S653-S662, 2016

Adenozin ve ATP

- PPHN' li olgularda oksijenasyonu düzelttiği gösterilmiş
- Etkisi çok kısa süreli
- INO ile beraber kullanımı yada INO dozunu azaltmada, reboundu önlemede faydalı olabilir (*Pediatr Crit Care Med 2004*)

Antioksidanlar: SOD

- Deneysel çalışmalar mevcut
- PPHN' de artmış ROS' u temizlemede, INO' nun vasodilatör yanıtını artırmada yararlı olabilir ? Oksidan hasarı önleyebilir?
- RDS'li, ventilatöre bağlı, AC hasarı olan kuzularda oksijenlenmeyi düzeltiyor *(Am J Resp Crit Care Med 2006)*

ECMO

- ECMO sonrası sağkalım %81

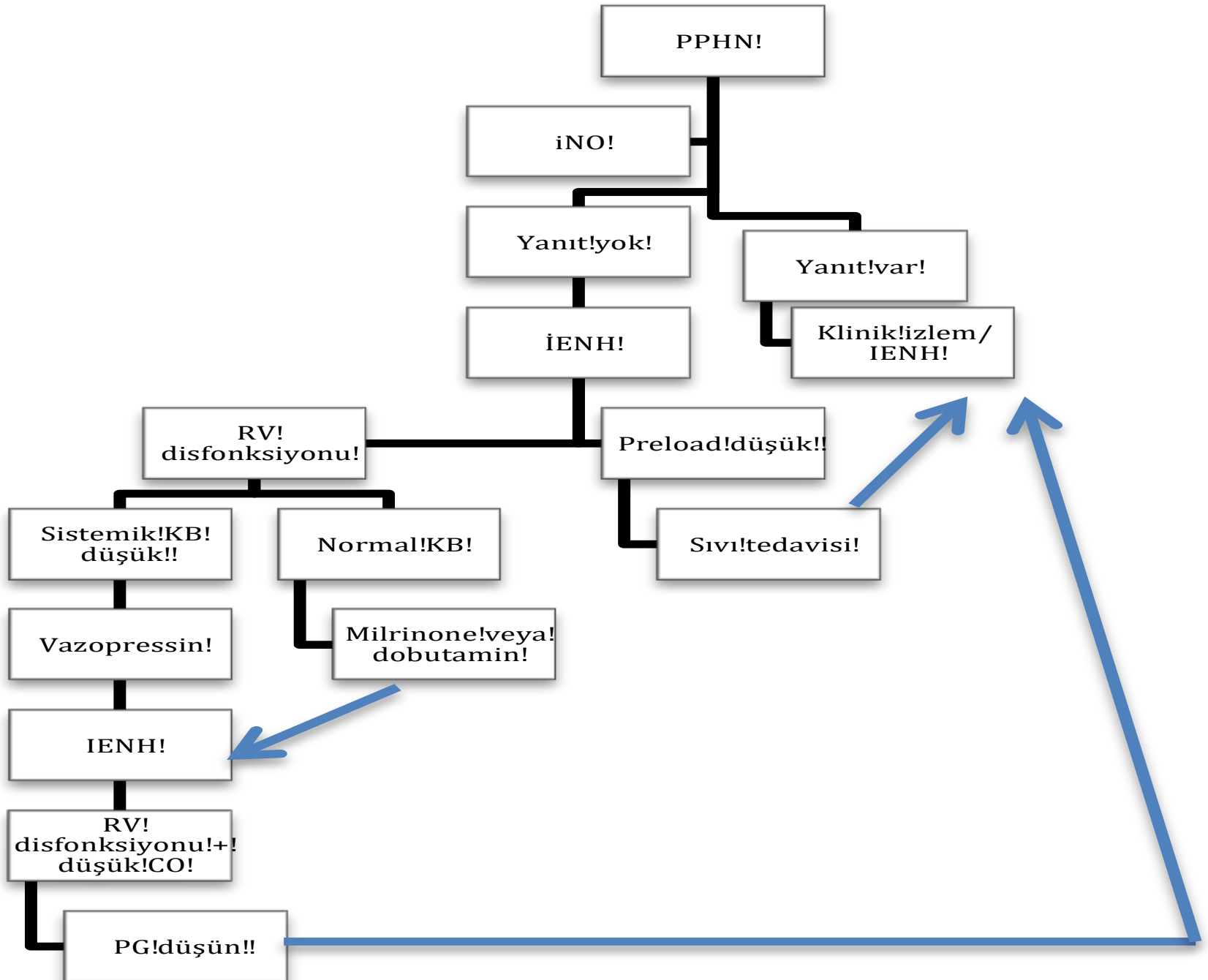
Endikasyonlar

- ❖ Gebelik haftası ≥ 34
- ❖ Ağırlık ≥ 2 kg
- ❖ OI $\geq 40-60$
- ❖ $AaDO_2 > 600$
- ❖ Hemodinamik instabilite

Extracorporeal membrane oxygenation for severe respiratory failure in newborn infants (Review)

- 4 çalışma (2'sinde CDH olguları dışlanmış)
- Mortalite ↓
- 1, 4 ve 7. yaşta ölüm/sekelli yaşam ↓
- Maliyet olarak etkin
- CDH olgularında yararı ???
- Sonuç: CDH dışındaki term ağır solunum yetmezlikli olgularda önerilir

Prognoz

- Gelişmiş ülkelerde mortalite %10
- Gelişme geriliği, motor bozukluk ve işitme kaybı ↑
- Serebral palsy, işitme kaybı, bronkodilatör tedavi ihtiyacı, eğitim desteği ↑

(Acta Paediatr 2009)

Teşekkürler...

